
Saknr:	2020/365-1
Saksbehandlar	Sølve Sondbø
Dato:	08.01.2020

Til: Hovedutval for næring, naturressursar og innovasjon

Frå: Fylkesdirektør innovasjon og næringsutvikling

Klimapartnere Vestland - orientering og status

[Klimapartnere](#) er eit offentleg-privat nettverk for systematisk klimaarbeid. Klimapartner-nettverka vekst raskt og er no det viktigaste partnerskapet for grøn næringsutvikling i landet. I dag er Klimapartnerear til stades i ni regionar og vil truleg vere på plass i så godt som heile landet før sommaren 2020.

Målet til Klimapartnere Vestland er å redusere klimagassutslepp og stimulere til grøn samfunns- og næringsutvikling. Partnerane forpliktar seg til årleg rapportering av eigne utslepp, gjere tiltak for å redusere utsleppa, innføre miljøstyring/ miljøsertifisering, delta i felles arrangement med representantar frå toppleiinga og utvikle klimavenlege produkt og -tenester. Mange av partnerane er alt fossilfrie og dei aller fleste har satt mål om bli heilt fossilfrie innan 2030. Verksemdene i Klimapartnere Hordaland har oppnådd ein samla nedgang i utslepp av klimagassar. I f eks 2015 var samla nedgang i Hordaland på 9,2 % (marknadsbasert metode), utanom prosessutslepp. Til samanlikning har klimaplan for Hordaland mål om minst 3,9 % årleg reduksjon.

Klimapartnere leverer direkte på fylket sitt nye mål om nullutslepp i 2030. Klimapartnere spelar ei sentral rolle i å mobilisere både partnerverksemder og øvrige kommuner og bedrifter til å levere på nullutsleppsmålsetnaden. Mellom anna utarbeidast det no oversikt over kor mange kommuner i fylket som har vedtatt mål i tråd med fylket. Alle verksemder i partnerskapen utfordras om nullutsleppsmålsetninga og mange verksemder er allereie i mål eller godt undervegs. I tillegg utfordras alle partnere om å nytte innkjøpsmuskelen sin til å stille sei same krav til sine leverandørar. Kvar partnerverksemd kan skape store ringverknader på denne måten.

Klimapartnere Hordaland har vore med og løfta fleire viktige samarbeid og satsingar i fylket som: Klimanjarometoden til Fjordkraft, Mål om nullutslepps bygg- og anleggsverksemd i offentlege verksemder i fylket, Klimasatsstøtte til Bergen kommune til forprosjekt i utfasing av gass i bygg, pådrivar for elektrifisering, pådrivar for den Grønne Strategi for Bergen mellom anna.

Klimapartnere Vestland har stor pågang av verksemder som ønsker å bli partnerar. I januar 2020 vil vi truleg vokse til rundt 50 partnerar. Med noverande tempo på rekruttering er det ingen grunn til å tru at ein vil få inn særleg mindre enn 10 -15 partnerverksemder til i løpet av 2020. Partnerskapen starta i 2014 med 14 verksemder som Klimapartnere Hordaland og har no 45 partnerar med over 60 000 tilsette. Desse er medlem no: Angarde AS (2014) ASKO Vest (september 2015) Asplan Viak (2014) Atea (2014) Avinor (2015) Bergen Kommune (2014) BIR (2014) Bjørnafjorden kommune (januar 2019) BKK (2014) BOB (Sept 2019) Bybanen (sept 2019) De Bergenske Hotel :Terminus/Augustin (2014) Emisoft (2014) Entra ASA (januar 2019) Fjordkraft (2016) Fløyen (2018) Fylkesmannen i Vestland (2014) Greenstat (2015) Haltenbanken (august 2018) Helse Bergen (2014) Høyskolen på Vestlandet (september 2015) IHM (2017) Kavli (2018) Miles (Sept 2019) NorEngros KJ Brusdal(juni 2018) Norsk Energi (2015) Norsk Klimastiftelse Oseana (2017) Osterøy kommune (2018) SAMMEN Studensamskipnaden på Vestlandet (2016) Samnanger kommune (sept 2019) Sparebanken Vest (2014) Statsbygg (2017) Statsraad Lehmkuhl (Sept 2019) Svein Boasson (januar 2019) Sweco (2017) Universitetet i Bergen (2014) Vestland Fylkeskommune (2014).

16. januar 2020 signerer disse seg inn i Klimapartnere Vestland: Bergens Tidende, Bergen Live , Entro, Stord kommune, Benchmark Genetics, Vil vite og Grieghallen .

I Vestland sør har Klimapartnere no verksemder med 42.000 tilsette og 25.000 studentar før utvidinga i januar 2020.

Sogn og Fjordane fylkeskommune tilsette prosjektleiar for Klimapartnere-arbeidet i Sogn og Fjordane frå november 2020. Stillinga var finansiert av ein kombinasjon av statlege Klimasatsmidlar frå Miljødirektoratet, klimamidlar og løyving frå Sogn og Fjordane fylkeskommune. Stillinga i Sogn og Fjordane har kontorplass i Florø og starta organisatorisk i planavdelinga i Sogn og Fjordane fylkeskommune, men er frå 1.1.2020 i seksjon for Grøn vekst, klima og energi i Vestland fylkeskommune. Truls-Einar Johnsen er engasjert som prosjektleiar i nordlege delen av Vestland. I den nordlege delen av Klimapartner Vestland (Sogn og Fjordane) vert det formell oppstart før påske og fleire private verksemdar og nokre kommunar har alt meldt interesse for å vere med.

Stillinga i Sogn og Fjordane er forankra i Klimaomstillingsplanen for Sogn og Fjordane. Klimapartnere Hordaland er forankra i Klimaplan for Hordaland.

Modellen kjem frå Agder og rettar seg særleg mot næringslivet. I Vestland står næringslivet for over 70 % av klimagassutsleppa, og i fylkeskommunen har ein diskutert korleis ein best kan stimulere bedriftene til klimatiltak. Agderfylka hadde god erfaring med å appellere til bedriftene sine botnlinjer og omdøme, og partnerskap mellom likeverdige aktørar synta seg å vere ein høveleg modell for å stimulere til klimatiltak både i offentleg og privat sektor.

Med Norsk Klimastiftelse som pådrivar kom Klimapartnere inn som eit tiltak i Klimaplanens handlingsprogram for 2013. Partnerskapen vart etablert som prosjekt i juni 2014, då følgjande 14 verksemdar undertekna ei partnerskapsavtale: ATEA, Bergen Energi, Auto 23, Emisoft, Grand Hotel Terminus og Hotel Augustin, Sparebanken Vest, Asplan VIAK, BKK, Helse Bergen, Bergen kommune, BIR, Universitetet i Bergen, Fylkesmannen i Hordaland, Hordaland fylkeskommune.

Styringsgruppe for prosjektet har 6 deltakarar, 3 frå offentleg og 3 frå privat verksemd. Fylkeskommunen ved klimasjef Sølve Sondbø har vore leiar for styringsgruppa.

Fram til 1.oktober 2020, er leiar av nettverket, Helene Frihammer, skissert inn i det tilhøyrande nasjonale klimasats prosjektet for Klimapartnere med opp mot 50 % stilling, mynta på nasjonal utrulling og å strebe etter å få etablert ein meir permanent nasjonal støttefunksjon for nettverka. Auka ressursbehov i nettverket pga auka tal medlemmar og frikjøp av prosjektleiar frå statlege Klimasatsmidlar har gjort at Klimapartner og har engasjert Renate Nedregård i engasjement mens dei får statlege Klimasatsmidlar til utrulling til enda fleire fylke. I prosjektperioden juni 2014 - juni 2017 var partnerskapen delfinansiert med kr. 900.000 frå Handlingsprogram for næringsutvikling Hordaland (HNN). Seinare har dei fått eit årleg tilskot frå handlingsprogrammet på kr 400.000

Klimapartner Vestland sør har i dag bekrefta forventna kontingentinntektar på 1,3 millionar frå verksemdene som er medlemmar og 440.000 er gitt i tilsegn til Klimasatsmidlar frå Miljødirektoratet.

Aktivitetar i partnerskapen:

Kunnskap og kompetanseheving

Gjennom heile prosjektperioden arrangerer prosjektleiaren faglege møte for partnerane. Ulike medarbeidarar deltek frå verksemdene, avhengig av kva tema ein tek opp. Utvikling av og opplæring i klimarekneskap er grunnleggjande og gjev basis for prioritering av tiltak i den einskilte verksemda. Andre tema er innkjøp, der nye offentlege miljøkrav vil ha konsekvensar for private leverandørar, grøn forretningsutvikling - særleg relevant for mindre bedrifter, klimakommunikasjon, grøn IT, grøn transport og mobilitet, energieffektivisering av bygg.

Partnerskapen har samla sett stor breidde i kompetansen, og bruk av eigne krefter gir stor læringseffekt. Fagfolk frå Hordaland fylkeskommune har bidrege med spisskompetanse på miljøsertifisering, klimarekneskap, innkjøp, transport, mobilitet, energieffektivisering og energileiing.

Konkrete mål, tiltak og beste praksis

Kvar partner har visjon og ambisjonar for klimaarbeidet og plan med tiltak for reduksjon av utslepp. Dette vert presentert i dei årlege utsleppsrapportane (sjå under om klimarekneskap). På tema transport sette mange partnerar konkrete om utfasing av fossile køyretøy.

Mange av klimapartnerne set seg no mål om at verksemda skal bli fossilfri. Pr 2018 var 9 av dei 34 som rapporterte klimarekneskap heilt fossilfrie. 22 har som mål å bli fossilfri innan 2030, mens kun 3 ikkje har satt seg dette målet. Klimapartnerar har til dømes mål som

- Fossilfri verksemd no
- Fossilfri verksemd 2030
- Stille krav til leverandørar om å verte fossilfrie innan 2030
- Klimanøytral verksemd
- Mål om halvering av matsvinn
- Stille krav om fossilfri bygg- og anleggsverksemd

På landsbasis har dei 5 største byane, Vestland fylke, Trøndelag, Innlandet, Oslo og Viken alle etablert mål om mellom 80 % klimagasskutt og nullutslepp innan 2030. Her har Klimapartnere vore ein pådriver og vil være med å levere på desse målsetningane i alle regionane i landet rundt - som Norges Viktigaste Partnerskap for grønn næringsutvikling.

Partnarane vert bedne om å presentere beste praksis. Døme:

- Angarde har bygd eit mobilt grønt kunstgalleri som er sjølvforsynt med energi ved bruk av solceller.
- Fjordkraft har fått FN-pris for Klimajaro-prosjektet sitt med å stille krav om karbonnøytralitet til sine leverandørar.
- ASKO Vest investerer i elektrisk lastebil, har to bioetanol lastebilar og eigen fyllestasjon for biodiesel. Biodieselen er miljøsertifisert.
- ATEA leverer utstyr til videomøte og resirkulerer «gamalt» IT-utstyr.
- BKK har laga vegkart for fossilfri transport og medverkar til infrastruktur for elbilar.
- BIR har utvida og elektrifisert slaggsorteringsanlegget på Mjeldstad og kjøpt 3 elektriske bossbilar.
- Emisoft har redusert eiga reiseverksemd ved bruk av videokonferansar.
- Fjordkraft krev klimanøytralitet frå alle sine leverandørar innan 2019 og har fått FN-pris for arbeidet sitt.
- Oseana i hus har solceller integrert i fasaden
- Grand hotell Terminus og Hotel Augustin har gratis utlån av sykklar til gjestane.
- Høgskolen i Bergen planlegg nytt bygg med miljøkrav ZEB - 0 og BREEAM - NOR Excellent.
- Universitetet i Bergen har energimerka heile bygningsmassen og har bygd ut nærvarmenett med sjøvavn frå Byfjorden.
- Statsråd Lehmkühl legg ut på verdensomseiling for berekraft og blir første seilskute med batteri for å kutte dieselbruk.

Figur 1 Fjordkraft fikk FN pris for sitt Klimajaro-prosjekt om å stille miljøkrav til leverandørar

Klimarekneskap

Utvikling av klimarekneskap har høg prioritet. Klimapartnere samlar miljørekneskap for alle medlemmane i fylket.

Klimarekneskap trengst for å handtere og redusere eigen påverknad, «halde orden i eige hus». Det er eit effektivt styrings- og målingsverktøy for reduksjon av utslepp og for identifisering av kostnadskutt gjennom klimatiltak. Partnerane kan dokumentere reduksjon i eigne klimagassutslepp.

Rapportering skjer i medhald av GHG-protokollen (The Greenhouse Gas Protocol Initiative - internasjonal standard). Den første samla klimarekneskapa var for 2013 og har blitt laget kvart år sidan.

Alle klimarekneskapa ligg ute på Klimapartner si nettside: <https://klimapartnerne.no/klimaregnskap/vestland/>

Kommunikasjon

Intern kommunikasjon mellom partnarane skjer på møta og i kvartalsvis nyheitsbrev. Ekstern kommunikasjon skjer m.a. på Twitter, Facebook og nettsidene som er felles med Klimapartnerne ellers i landet.

Nye partnarar

Det vert arbeidd med å rekruttere nye partnarar.

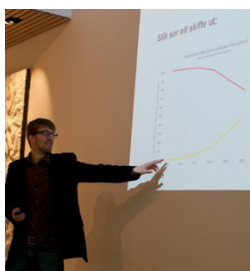
Organisering og økonomi

Styringsgruppa for prosjektet har 6 medlemmar, 3 frå offentleg og 3 frå privat verksemd. Hordaland fylkeskommune leia styringsgruppa fram til våren 2015, då tilsegna om HNH-midlar kom. Fylkesmannen v/miljøsjef overtok som leiar i frå 2015 til 2017 og fylkeskommunen v/klimasjef overtok som leiar igjen frå 2017. Styringsgruppa har 4 møte per år.

Det er eit krav at arbeidet er forankra hjå toppleiinga. Toppleiarmøta er arena for opptak av nye partnarar og presentasjon av førre års klimarekneskap. Møta har eit klimafagleg program med presentasjon av siste nytt frå forskinga, utveksling av erfaringar og praksis og diskusjonar mellom klimaengasjerte leiarar frå ulike bransjar og verksemdar.

Sidan lanseringa i juni 2014 har det vore årlege samlingar for toppleiarane ein til to gongar i året..

Fylkesordførar eller fylkesvaraordførar har delteke. Elles har fylkeskommunen vore representert med administrative leiarar.

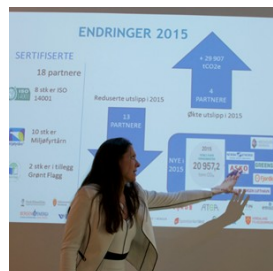
Spesialrådgjevar Hfk
Einar Aalen Hunsager

Konsernsjef BKK
Jannicke Hilland

Direktør Grand Hotel
Terminus Kjetil
Smørås

Prosjektleder Klimapartnerne Helene
Frihammer

Frå Leiarmøtet på Grand Hotel Terminus

Sogn og Fjordane sin Klimapartnerstilling ble organisert i planavdelinga ved starten i november 2019 og er no organisert i seksjon for Grøn Vekst, klima og energi i Avdeling for innovasjon og næringsutvikling i Vestland fylkeskommune. Alle øvrige prosjektleiarstillingar for Klimapartner i Noreg har sekretariat i fylkeskommunane. Norsk Klimastiftelse har hatt prosjektleiaransvaret for Klimapartner-stillinga i Hordaland fram til no, men styret i Norsk Klimastiftelse har bedt fylkeskommunen overta sekretariatet da prosjektet har vokse seg stort og ikkje er Norsk Klimastiftelse si kjerneverksemd. Norsk Klimastiftelse ønskjer at sekretariatet for Klimapartner Vestland vert samla i same organisasjon både for nordlege og sørlege del av Vestland og har bedt fylkeskommunen ta over slik at organiseringa vert som i alle andre fylke i Noreg. Direktør for innovasjon og næringsutvikling i Vestland fylkeskommune og dagleg leiar har signert avtale med sikte på formell overføring av sørlege del av Klimapartner Vestland til VLFK frå 1. april 2020. Den sørlege delen av Klimapartner Vestland har ei berekraftig økonomi med over 1,3 millionar i medlemskontigent i tillegg til statleg tilskot frå Miljødirektoratet til utrulling av nettverket til nye fylke. Klimapartner Vestland har her hatt ei nasjonal rolle.

Kontingent, fastsett i høve til talet på tilsette i den enkelte verksemda

Tal tilsette	Kontingent	Aktuelt for
1-20	10 000 NOK	private
20 -50	20 000 NOK	private
50 - 300	30 000 NOK	Private, BIR, Fylkesmannen,
>300	50 000 NOK	BKK UiB, Helse Bergen, Hfk, Bergen kommune

For 2014-2015 utgjorde medlemskontigent kr. 540.000. For 2015-2016 utgjorde den kr.650.000 mens det i 2020 er forventa minst 1,3 millionar i medlemsinntekt frå Klimapartner Vestland sørleg del. Medlemskontigent for Klimapartner Vestland nordleg del vil komme i tillegg. Drift av Klimapartner Vestland både sørleg og nordleg del er sikra medlemskontigent, statleg tilskot og fylkeskommunen sitt budsjett.

Samarbeid med Klimapartnerne, etablering i andre regionar

Klimapartner Vestland har dei siste åra fått statlege Klimasatsmidlar for arbeidet som Vestland har gjort med nasjonal utrulling av Klimapartnerne til nye fylke.

Klimapartnerne-nettverket nasjonalt har felles nettside, ideutveksling og fysiske og digitale møte.

Vurdering

Fylkesrådmannen si vurdering er at Klimapartner Vestland er effektivt, målretta og leverer gode resultat. Klimapartner Vestland medverkar til grøn samfunns- og næringsutvikling ved at partnarane er forplikta til å utvikle produkt eller tenester som bidreg til reduksjon av klimagassutslepp. Partnarane sine mange døme på beste praksis er resultat som støtter opp om hovudstrategi 1 Meir entreprenørskap og innovasjon. Klimapartner Hordaland gir opplæring i m.a. miljørekneskap og innkjøp. Det styrkjer verksemdene si konkurransevne og omdøme og gjer dei betre i stand til å oppnå klimamål. Det styrkjer det regionale fagmiljøet på energi- og miljøstyring og innkjøp, og gir den enkelte medarbeidar auka motivasjon og kompetanse. Verksemdene blir meir attraktive som arbeidsplass.